

odsoudiv obžalovaného pro zločin podílnictví na krádeži, ač obžaloba zněla jen na zločin krádeže a veřejný obžalobce nežádal za potrestání pro zločin podílnictví na krádeži ani v obžalobě in eventum ani nerozšířil v tom směru obžalobu při hlavním přelíčení. Než zmatečná stížnost jest na omylu; předmětem obžaloby jest trestný čin, nikoliv právní kvalifikace; soud má při právním posouzení žalobních skutků úplnou volnost a může podřaditi žalobní čin pod jiný trestný zákon než obžaloba. I když zněla obžaloba v souzeném případě na zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 I. a), II. a), c), 176 II. a), 179 tr. zák., mohl soud uznati obžalovaného vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., přihlížeje k okolnostem, které se objevily teprve při hlavním přelíčení, jen když totožnost skutku zůstala nezměněna (§§ 262, 267 tr. ř.) (srov. rozh. sb. n. s. čís. 598). Jest totiž uvážiti, že podstata trestného činu, pro který byla na obžalovaného podána obžaloba, záleží v bezprávném přivlastnění si cizího movitého statku. Ať již soud zjistil, že pachatel (obžalovaný a jeho společníci) odňali cizí věc (sádlo) sami z držení poškozeného, nebo nabyl přesvědčení jen o tom, že odcizenou již cizí věc, znajíce její původ, na sebe převedli, ukryli, nebo prošantročili, — kteroužto okolnost ostatně tvrdila i obžaloba, v tom i v onom případě zůstává jednání v rozsudku zjištěné totožným s oním, jež obsahovala obžaloba, totiž bezprávné přivlastnění si cizího movitého statku, poněvadž trestní činnost zjištěná v rozsudku: je jen dalším článkem v řadě útoků poškozujících vlastníka odcizené věci. Nelze proto důvodně tvrditi, že soud překročil svým rozhodnutím obžalobu a porušil ustanovení § 267 tr. ř. (nebo §§ 262, 263 tr. ř.).

Čís. 3716.

Společným skutkovým podstatám přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. i přečinu nedostatečného vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák. je dlužníková neschopnost platiti.

Pojmy »neschopnost platiti« a »předlužení« nejsou totožné, třebaš podle zkušenosti bývá předlužený dlužník zpravidla i neschopný platiti; rozhodným je, zda dlužník může svým závazkům dostáti v době přiměřené zvykům a druhu podniku jím provozovaného.

»Neschopným platiti« ve smyslu § 486 čís. 1 i 2 tr. zák. není dlužník, který se jen přechodně octl ve stavu nemožnosti platiti dluhy (u něhož došlo jen k dočasnému váznutí platů), který však může počítati s opětnou možností, že bude moci dostáti svým závazkům, má zejména aspoň důvodnou a spolehlivou naději, že se mu dostane hotových prostředků v takové míře a v takové době, že svým závazkům vyhoví s odkladem, nepřevyšujícím míru, jakou věřitelé v podobných případech obvykle poskytují.

Z tohoto pravidla nelze zásadně a bezvýjimečně vyloučiti ani případy, v nichž si dlužník možnost dostáti svým závazkům zjednal nebo může zjednati v hotových prostředcích, jichž se mu dostalo nebo má dostati úvěrem, při čemž však používání úvěru nesmí býti nepřiměřen-

ným ani lehkomyšlným; jest přihlížeti i k tomu, za jakým účelem se používá úvěru (ke krytí běžných výloh provozu či k účelům investičním).

Cena továrny v chodu je cenou hospodářského podniku, při čemž se současně oceňuje i konkurenční schopnost továrny, okruh jejích zákazníků a její hospodářská i finanční situace vůbec; jest rozlišovati mezi cenou továrny v chodu a továrny, v níž se nepracuje.

Dokladem dlužníkovy neschopnosti platiti nemusí býti o sobě, že ho některý věřitel o zaplacení pohledávky žaloval a vedl naň exekuci, nýbrž zpravidla teprve tehdy, když se žaloby množily a dlužník nemohl zaplatiti.

Dlužníková neschopnost platiti jest jen objektivním předpokladem skutkové podstaty přečinu podle § 486 a) tr. zák.

Věci dlužníkovy vede samostatně ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák., kdo tak činí bez zvláštního rozkazu a nezávisle na zvláštním pokynu nebo schválení dlužníkově; záleží při tom jen na skutečných okolnostech a poměrech, nikoliv na tom, zda je dotčená osoba k samostatnému vedení věcí dlužníkových oprávněna či si je jen svémocně osobuje, ani na tom, zda překročila splnomocnění, dané jí ať výslovně nebo jen mlčky, nebo zda jednala bez příkazu. Nevyhledává se, by řečená osoba vedla samostatně celý obchod (závod) dlužníkův, aniž záleží na rozsahu její činnosti.

Ustanovení druhého odstavce § 486 c) tr. zák. vztahuje se i na prokuristy, a platí i ohledně toho, kdo samostatně vede věci kupce jednotlivce; nevztahuje se však na účetního jakožto pouhou podřízenou sílu námezdní, podrobenou zásadně jen vůli a rozkazům dlužníka jakožto jejího zaměstnavatele.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, Zm I 704/28.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 12. října 1928, pokud jím byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby, Karel T. z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 d), 203 tr. zák., František B. z obžaloby pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. a pro přečin nedbalého vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák., a Ludvík B. z obžaloby pro přečin nedbalého vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák., zavrhl, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl Ludvík B. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 486 a) tr. zák. Vyhověl však zmáteční stížnosti obžalovaného Karla T-a v celém rozsahu a zmáteční stížnosti státního zastupitelství, pokud napadla rozsudkové výroky, jimiž byli zproštěni obžalovaný Karel T. z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 d), 203 tr. zák. a František B. z obžaloby pro přečiny podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. a § 486 a) tr. zák.; napadený rozsudek zrušil ve všech odsuzujících a zprošťujících výrocích, týkajících se obžalovaných Karla T-a a Františka B-e, jakož i ve výroku o trestu obža-

lovaného Karla T-a a ve výrocích s ním souvisejících jako zmatečný, a věc vrátil témuž soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného Karla T-a právem vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čí. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Zákonným znakem, společným skutkovým podstatám veškerých trestných činů, jimiž byl tento obžalovaný uznán vinným — přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 čí. 1 a 2 tr. zák. i přečinu nedostatečného vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák. — je dlužníková neschopnost platiti. Tuto neschopnost obžalovaného předpokládá rozsudek nejen jako pojmový znak objektivní skutkové podstaty všech řečených činů trestných, nýbrž dospívá mimo to jednak k závěru, že si obžalovaný svoji neschopnost platiti z nedbalosti přivodil (přečin podle § 486 čí. 1 tr. zák.), jednak zjišťuje i skutečnost, tvořící nezbytný předpoklad subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 486 čí. 2 tr. zák., že totiž obžalovaný věděl, že jest neschopen platiti. Při posuzování neschopnosti k placení jest si uvědomiti, že pojmy »neschopnost platiti« a »předlužení« nejsou totožné, třebaš podle zkušenosti bývá dlužník předlužený zpravidla i neschopným platiti. Avšak rozhodným jest, zda dlužník může svým závazkům úplně dostáti v době přiměřené zvykům a druhu podniku jím provozovaného. Neschopným platiti ve smyslu § 486 čí. 1 a 2 tr. zák. není však dlužník, který se jen přechodně octl ve stavu nemožnosti platiti dluhy, u něhož došlo jen k dočasnému váznutí platů, jenž však může počítati s opětnou možností, že bude s to dostáti svým závazkům, má zejména aspoň důvodnou a spolehlivou naději, že se mu dostane hotových prostředků v takové míře a v takové době, že svým závazkům vyhoví s odkladem, nepřevyšujícím míru, již věřitelé v podobných případech obvykle poskytují (rozh. čí. 1914, 3307 sb. n. s., viz též čí. 2469 téže sbírky). Z tohoto pravidla nelze zásadně a bezvýjimečně vyloučiti ani případy, v nichž si dlužník možnost dostáti svým závazkům zjednal nebo může zjednati v hotových prostředcích, jichž se mu dostalo nebo má dostati úvěrem, při čemž arci jest míti na zřeteli, že se používání úvěru nesmí jeviti nepřiměřeným ani lehkomyšlným, a jest přihlížeti i k tomu, za jakým účelem se používá úvěru (ke krytí běžných výloh provozu či k účelům investičním). Posuzuje-li se s těchto hledisek souzený případ, jest uznati, že nalézací soud, řeše otázku viny obžalovaného Karla T-a po objektivní i subjektivní stránce, nepostupoval správně, aniž nehodnotil úplně veškeré výsledky hlavního přelíčení, jež tu mohou míti rozhodný význam, jak právě vytýká zmateční stížnost.

Podle rozsudkového výroku přivodil si obžalovaný neschopnost platiti zvláště tím, že užíval lehkomyšlně a nepřiměřeně úvěru. V § 486 čí. 1 tr. zák. nejsou sice dlužníková jednání, která by mohla míti význam jako příčiny jeho neschopnosti platiti, uvedena výčetmo, nýbrž jen jako příklady, skutková zjištění rozsudkových důvodů nepoukazují

však ani přímo ani nepřímo k tomu, že nalézací soud snad v jakémkoli dalším jednání obžalovaného než právě jen v lehkomyšlném a nepřiměřeném užívání úvěru shledal činy, jimiž si přivodil neschopnost platiti. Z rozsudkových úvah je dále zjevné jednak, že neschopnost obžalovaného, platiti, dovodil nalézací soud hlavně ze zjištění rozsudku o jeho předlužení, jednak, že nalézací soud vidí zavinění obžalovaného Karla T-a především v tom, že obžalovaný spoléhal na slib Občanské záložny v K., že mu úvěr (další úvěr) bude poskytnut. Tento slib označují sice rozsudkové důvody za zcela nejistý a nezávazný a dovozují, že obžalovaný musil vědět, že, nebude-li mu tento úvěr poskytnut, zůstane velký dluh, který nebude vzhledem ke značně nižším aktivům s to zaplatiti. S rozsudkovým zjištěním, podle něhož byl řečený slib záložny nejen nezávazný, nýbrž i zcela nejistý, nelze uvést v soulad další zjištění rozsudku. Podle nich přeměňovali společníci výrobu na výrobu tovární tak, by se celá továrna vrátila ve stav předválečný, právě na radu odborníka řečené záložny, a jak se v rozsudkových důvodech dále uvádí, provedl zednický mistr Jan P. těsně před ohlášením vyrovnání, t. j. přede dnem 12. října 1926, kdy požádala firma podle rozsudkového zjištění o vyrovnací řízení, jako soukromý znalec odhad továrny a jejího strojního zařízení rovněž pro řečenou záložnu. Jak rozsudek dále zjišťuje, slíbila záložna, pro niž vázla na továrně již z dřívější doby knihovni pohledávka 400.000 Kč, další úvěr s tím, že úvěr bude vyplacen, uvede-li obžalovaný továrnu do stavu předválečného, načež firma zadala výstavbu továrny staviteli Františku K-ovi, který ji koncem srpna 1926 ukončil. Mimochodem budiž v této souvislosti připomenuto, že v rozsudku není vůbec uvedena výše dalšího úvěru slíbeného záložnou, ačkoli její zjištění jeví se nanejvýš žádoucím, již k tomu cíli, by bylo lze spolehlivě posouditi, zda obžalovaný, spoléhaje na onen slib, skutečně používal úvěru způsobem lehkomyšlným a nepřiměřeným, jak mu za vinu klade rozsudek. Zejména dovolují však řečená zjištění rozsudková souditi, že obžalovaný splnil podmínku, pod níž byl mu záložnou slíben další úvěr, že uvedl pokud se týče přestavbou aspoň již uváděl továrnu ve stav předválečný. Přes to však rozsudek v zápětí bez jakéhokoli bližšího vysvětlení prostě zjišťuje, že záložna dne 7. října 1926 oznámila, že další úvěr nepovolí. Otázka, zda za vyličeného stavu věcí byl slib dalšího úvěru pro záložnu závazným podle příslušných předpisů práva soukromého, nemá podstatný význam při rozhodování otázek, spadajících výlučně v obor práva trestního. S hledisek tu rozhodných stačí, že není logicky udržitelným vůbec a po stránce subjektivní zvláště rozsudkový závěr, podle něhož byl slib záložny nejistý, ba dokonce zcela nejistý. Z toho plyne, že nalézací soud, podřadiv jednání obžalovaného skutkové podstatě přečinu podle § 486 čís. 1 tr. zák., pochybil především potud, pokud nedbal oněch skutečností, jež mohly v obžalovaném vyvolati a udržovati očekávání, že pomocí onoho dalšího úvěru bude s to dostáti svým závazkům závčas, pokud se týče bez nepřipustného odkladu. Zmateční stížnost nevytýká sice rozsudku přímo právní omyl v tomto směru, nicméně dovozuje jednak, že, když došlo k osudnému zastavení úvěru, firma musila zastaviti

práci v továrně, zejména pak, že, ana továrna šla a podnik celkem prospíval, aniž tu bylo viditelných známek, pro něž by se firma byla musila obávat krise, která nastala zastavením úvěru, nebylo její jednání nesprávné a nelze v něm spatřovati lehkomyšlné dělání dluhů. Vytýkáť takto zmateční stížnost, že dotčený výrok rozsudkový spočívá na nesprávném použití zákona, činícím jej zmatečným podle čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Jak již uvedeno, vzal nalézací soud neschopnost obžalovaného platiti za prokázanou hlavně na základě rozsudkových zjištění o jeho předlužení. Jako hlavní úkol vytkl si proto nalézací soud zjistiti výši schodku a vyřešiti k tomu cíli zásadní otázku, zda je rozhodnou cena (hodnota) továrny, je-li závod v chodu, či když se v něm nepracuje. Při tom dospěl nalézací soud z úvah nastíněných v důvodech napadeného rozsudku k závěru, že v souzeném případě nelze mluvit o továrně v chodu, důsledně tudíž ani o její ceně podnikové. Tyto úvahy označuje však zmateční stížnost právem za mylné a věcně nepřipadné. V rozsudkových důvodech se praví v tomto směru nejprve povšechně, že pojem továrny v chodu je příliš neurčitý, než by mohl sloužiti za podklad zjištění, jaký majetek tu skutečně je. V podstatě správně uvádí se dále, že cena továrny v chodu je cenou hospodářského podniku, při čemž se současně oceňuje i konkurenční schopnost továrny, okruh jejích zákazníků a její hospodářská i finanční situace vůbec. Než, veškeré úvahy rozsudku v tomto směru vztahují se v podstatě jen na dobu minulou, kterou také výhradně na zřeteli má rozsudek, jak patrně mimo jiné z jeho výslovného zjištění, podle něhož továrna firmy G. neprosperovala. Rozsudkové důvody opírají toto zjištění výslovně jen o údaje vyrovnacího správce Dr. Jana H-a, který uvedl, že režie podniku byla příliš vysoká a že s tím byly spojeny provozní ztráty tak, že rentabilita továrny nemohla přicházeti v úvahu a úpadek byl podle názoru vyrovnacího správce zaviněn zřejmou nepraktičností v technickém vedení, které vykazovalo v posledních letech neustálé změny a zapracování továrny v každý před tím neprovozovaný obor vyžádalo si vždy určité ztráty. Jak patrně, nedotýkají se tyto údaje, které učinil vyrovnávací správce ve své zprávě ze dne 20. listopadu 1926, důsledně tudíž ani ono na nich zbudované zjištění rozsudkové, nanejvýš však ani rozsudkový závěr, podle něhož nelze mluvit o podnikové ceně továrny, vůbec otázky, zda by továrna nebyla po přestavbě a po uvedení její výroby ve stav dřívější (předválečný) mohla prosperovati v budoucnosti. Zmateční stížnost je v právu, pokud, vytýká rozsudku s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř., že v rozsudkových důvodech, vytrhávajících ze zprávy vyrovnacího správce jen jednotlivé věty, líčí se jeho »dobrozdání« neprávem tak, jakoby v něm příčina úpadku firmy byla svalována jen na její zaviněné nebo nedbalé vedení a na zavinění jejích společníků. Výtku jest označiti za důvodnou, pokud v rozsudkových důvodech nedošla povšimnutí a ocenění řada okolností, uvedených v řečené zprávě a majících závažnou důležitost v otázce příští prosperity továrny. Uvádíť se ve zprávě, že v zásadě jde o podnik zdravý, který by v rukou řádného technického odborníka

a dobrého obchodníka jistě dobře prosperoval. Za hlavní nedostatky označuje sice zpráva, že firma nemá dostatek vlastního provozovacího kapitálu a že neměla dostatek ani kapitálu investičního, potřebného k přestavbě a k rekonstrukci továrního objektu a jeho zařízení, a vytýká dále i nedostatečné obchodní vedení podniku, jež však podle názoru vyrovnacího správce nepadá tak na váhu, poněvadž větší, ba převážná část dluhů spočívá v pohledávkách za přestavbu a rekonstrukci, kdežto na dluhy vzniklé provozem připadá jen část menší. Zejména vyslovuje se však zpráva nadějně o budoucnosti podniku, projevujíc přesvědčení, že v případě konsolidace dluhů firmy na přiměřenou výši a zabezpečení snesitelných platebních lhůt je slušná prosperita zabezpečena i za dosavadního vedení, najmě, bude-li na místě neb alespoň vedle dosavadní výroby luxusního zboží provozována výroba keramického zboží hromadného (běžného). Tovární budovy jsou podle zprávy ve stavu dobrém, i zařízení celkem vyhovuje, dělnictvo i personál jsou zapracovány a v širším okolí není vůbec závodu konkurenčního tak, že podle konečného úsudku zprávy není pochybnosti o tom, že za obezřetného vedení může závod prosperovati velmi dobře. Není tudíž vyloučeno, že, kdyby byl nalézací soud při řešení otázky trestného zavinění obžalovaného ve směru přečinu podle § 486 čís. 1 tr. zák. přihlédl i k oněm shora nastíněným údajům zprávy a kdyby byl zároveň zaujal shora již vytčené stanovisko právní, byl by dospěl k závěru, že v souzeném případě přichází v úvahu i (příští) rentabilita továrny, i její cena podniková. Pak by ovšem nebylo lze upřítí význam skutečnosti, že, pokud byla továrna ceněna jako závod v pracovním chodu (2,500.000 Kč znalcem H-em, 1,629.000 Kč firmou a 1,846.590 Kč znalcem P-ou), jsou dotčené částky nepoměrně i více než dvakrát, ba i třikrát vyšší než je peníz (745.322 Kč 49 h), v němž uvádí její cenu rozsudek. To může mít význam nejen pro otázku, zda u obžalovaného (firmy G.) šlo o neschopnost platit či jen o přechodné váznutí platů, jemuž bylo lze, ač zejména úvěrem, učiniti závčas přitřž, nýbrž i pro otázku, zda se obžalovaný dopustil z nedbalosti jednání vypočtených v § 486 čís. 1 tr. zák., najmě zda lze říci, že používal úvěru způsobem nepřiměřeným a lehkomyšlným. V této příčině nalézací soud opomenul naprosto zabývati se otázkou, která by se mu s hlediska nastíněných úvah právních byla musila jevití závažnou, ba rozhodnou, zda obžalovaný mohl důvodně očekávati, že jeho podnik, najmě po odstranění dosavadních závad, bude prospívati v budoucnosti. Nedbal-li nalézací soud při řešení řečené otázky oněch údajů zprávy vyrovnacího správce, vyznívajících ohledně příští prosperity továrny příznivě a takto zároveň nepřímou i ve prospěch obžalovaného, stalo se tak proto, že si soud buď vůbec neuvědomil nebo neprávem zneuznal ono hledisko, s něhož jest posuzovati případy toho druhu, t. j. ve smyslu oněch shora nastíněných úvah právních, najmě úvahy, že platití neschopným není dlužník, který může počítati s opětnou možností, že bude, třeba po případě i pomocí úvěru s to dostáti svým závazkům. Námitku tohoto právního omylu podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., uplatňuje zmateční stížnost zejména, pokud, dovolávajíc se příslušné části obhajoby obžalovaného T-a, do-

vozuje, že jest rozlišovati mezi cenou továrny v chodu a továrny, v níž se nepracuje, a že bylo na místě nazírati na továrnu obžalovaného jako na závod jsoucí v chodu.

Již z těchto úvah vychází na jevo, že vratkým po stránce skutkové i ve směru právním je nejen rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný T. uznán vinným přečinem podle § 486 čís. 1 tr. zák., nýbrž i rozsudkové zjištění jeho neschopnosti platiti jako zákonného znaku, společného skutkovým podstatám veškerých trestných činů, pro něž byl obžalovaný týmž rozsudkem odsouzen. Jeví-li se za tohoto stavu věci pochybnou již správnost zjištění rozsudkového, podle něhož byl obžalovaný T. neschopným platiti, ob stojí tím méně jeho zjištění, podle něhož si byl obžalovaný této neschopnosti i vědom. V tomto směru jest v souzeném případě přihlížeti zejména i k tomu, kolik obžalovaný vynaložil na zařízení závodu — stavby, stroje, modely atd. — a zda a s jak vysokým úvěrem mohl se zřetelem na tato aktiva a na stav podniku vůbec počítati, najmě an podle toho, co ho ony investice stály, mohl se po případě považovati za aktivního a placení schopného a jen v dočasném váznutí platů se nalézajícího, což vše bude ovšem uvážiti a přesně zjistiti. Pokud rozsudek usuzuje na ono vědomí obžalovaného z některých dalších zjevů, z nichž nejzávažnějším a do jisté míry i zjevem samostatným mohla by býti skutečnost, zjištěná rozsudkem, že podnik obžalovaného byl v roce 1926 několikrát žalován a osmkrát i exekvován, při čemž však není v rozsudku uveden ani počet žalob ani výše dluhů, pro něž byl podnik žalován a exekvován, jest podotknouti, že dokladem dlužníkovy neschopnosti platiti nemusí býti o sobě, že ho některý věřitel o zaplacení pohledávky zažaloval a vedl naň po případě i exekuci, nýbrž zpravidla teprve tehdy, když se žaloby množily a dlužník nemohl zaplatiti (rozh. čís. 3307 sb. n. s.). Ono, jak právě dovedeno, rovněž vratké rozsudkové zjištění, podle něhož obžalovaný T. o své neschopnosti platiti věděl, má arci bezprostřední význam jen v otázce, zda zakládá jeho jednání zejména i subjektivní skutkovou podstatu přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák.; než rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným tímto přečinem, jeví se neméně pochybným dále i proto, že podle rozsudkového zjištění nastala neschopnost platiti u obžalovaného nejpozději v září 1926, firma však zažádala o vyrovnací řízení již dne 12. října 1926 a nebylo na místě přehlížeti skutečnost, zjevnou z části i z rozsudkových důvodů, že se tak stalo nejen již pátého dne po té, kdy záložna (dne 7. října 1926) oznámila, že další úvěr nepovolí, nýbrž i, jak právem dovozujíc zmatečnou stížnost, právě v důsledku tohoto firmou dříve nepředvídaného oznámení. Důsledně neobstojí s hlediska předchozích úvah ani rozsudkový výrok, jímž bylo uznáno na vinu téhož obžalovaného ve směru přečinu podle § 486 a) tr. zák., a netřeba se tudíž blíže obíratí dalšími výtkami, které zmatečnou stížnost proti tomuto výroku zvláště uplatňuje, najmě i s hlediska formálního zmatku čís. 4 § 281 tr. ř. Podotknouti jest jen tolik, že dlužníková neschopnost platiti jest jen objektivním předpokladem skutkové podstaty přečinu podle § 486 a) tr. zák.

Rozsudkem byli dále zproštěni obžalovaný František B. ml. z ob-

žaloby pro přečin podle § 486 čís. 1, 2 a podle § 486 a) tr. zák., obžalovaný Ludvík B. z obžaloby pro přečin podle § 486 a) tr. zák. V rozsudkových důvodech zjišťuje se nejprve, že obžalovaný František B. byl podle výpisu z obchodního rejstříku jen prokuristou firmy G., jejímž účetním bez prokury byl další obžalovaný Ludvík B. Na to se praví, v podstatě arci správně, že oněch přečinů může se dopustiti jen dlužník sám, jeho úředníci však jen tehdy, vedou-li ve smyslu § 486 c) (druhý odstavec) tr. zák. dlužníkovy věci samostatně. Této základní náležitosti není však podle názoru nalézacího soudu ani u toho ani u onoho obžalovaného vzhledem k tomu, že v obchodě byl jako společník firmy činným a o závod se staral obžalovaný T., který mohl a také měl dávat svým podřízeným Františku B-ovi a Ludvíku B-ovi směrnice, kontrolovati jejich úřadování a odstraniti závady tak, že u těchto obžalovaných nemůže býti řeči o samostatném vedení věcí dlužníkových, které předpokládá, že dlužník přenechává starost o vedení svých věcí úplně svému úředníkovi, který tudíž vystupuje ve všem na jeho místě. Věci dlužníkovy vede ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák. samostatně, kdo tak činí bez zvláštního rozkazu a nezávisle na zvláštním pokynu nebo schválení dlužníkově; záleží při tom jen na skutečných okolnostech a poměrech, nikoliv na tom, zda je dotčená osoba k samostatnému vedení věcí dlužníkových oprávněna či si je jen svémocně osobuje, ani na tom, zda překročila splnomocnění, dané jí ať výslovně nebo jen mlčky, nebo zda jednala bez příkazu. Nevyhledává se, by řečená osoba vedla samostatně celý obchod (závod) dlužníkův, aniž záleží na rozsahu její činnosti (rozh. čís. 1885, 2011, 2123 sb. n. s., viz též čís. 3005 téže sbírky). Posuzuje-li se otázka, o níž jde, s tohoto správného hlediska, je zjevno, že rozsudkový výrok, jímž nalézací soud zprostil obžalovaného Františka B-e ml. z obžaloby ve všech shora naznačených směrech, spočívá na právně mylném řešení oné otázky již vzhledem ke zjištění rozsudku, podle něhož byl obžalovaný prokuristou firmy. Vztahuje se ustanovení druhého odstavce § 486 c) tr. zák. zejména i na prokuristy, t. j. na osoby, jimž bylo podle čl. 41 obch. zák. majitelem obchodního závodu přikázáno, by jeho jménem a na jeho účet provozovaly obchodní živnost o podepisovaly firmu per procura, a platí řečené ustanovení i ohledně toho, kdo samostatně vede věci kupce jednotlivce (rozh. čís. 2286 sb. n. s.). Správně dovozuje tudíž zmateční stížnost s hlediska oněch shora nastíněných právních úvah zejména, že je nerozhodné, zda z obou pachatelů, kteří přicházejí v úvahu pokud jde o přečin podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. (obžalovaný T. a František B.) vyvíjel jeden činnost intensivnější než druhý a že obžalovaný František B. odpovídá při nejmenším jako spoluvinník neb účastník trestného činu přímého (hlavního) pachatele, obžalovaného T-a. Neméně v právu je však zmateční stížnost, která právě uvedenými vývody uplatňuje důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. i, pokud vytýká rozsudku s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 téhož § neúplnost proto, že se v něm pomíjí údaj obžalovaného Františka B-e, podle něhož tehdy, když jeho (zatím zemřelý) otec František B. st. přistoupil v září 1925 do firmy G. jako společník,

on sám vstoupil současně do firmy nejen jako prokurista, nýbrž i jako zástupce spolumajitele (svého otce). V důvodech pro rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný T. uznán vinným přečinem podle § 486 a) tr. zák. se uvádí, že řečený měl povinnost vésti řádně knihy jako společník firmy, a to vlastně jako jediný společník, který se mohl věnovati obchodu vzhledem k tomu, že druhou společnicí je Anna B-ová, žena 80letá. Nelze vyloučiti, že by nalézací soud byl nejen uložil stejnou povinnost dbáti o řádné vedení obchodních knih firmy i obžalovanému Františku B-ovi jako zástupci společnice firmy, nýbrž byl by ho po případě zároveň uznal vinným i přečinem podle § 486 čis. 1, 2 tr. zák., kdyby nebyl shora zmíněné údaje obžalovaného Františka B-e pominul; tedy i neúplnost jako důvod zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost rozsudku právem. Bylo proto odůvodněné v těchto bodech zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti. Nelze však přiznati oprávnění vývodům, jimiž napadá zmateční stížnost rozsudkový výrok, jímž byl z obžaloby pro přečin podle § 486 a) tr. zák. zproštěn obžalovaný Ludvík B. Celkovým smyslem svých vývodů snaží se vlastně zmateční stížnost dovoditi jen, že by bylo absurdním, by zodpovědnosti (za nedostatečné vedení knih) byla zprošťována síla, která účetnictví přímo obstarává, naproti tomu nenapadá zmateční stížnost rozsudkový závěr, podle něhož chybí, pokud jde o obžalovaného Ludvíka B-u, již sama základní náležitost skutkové podstaty řečeného přečinu, samostatné vedení podniku, t. j. věcí dlužníkůvých po rozumu druhého odstavce § 486 c) tr. zák. Vývody samy jeví se však bezpodstatnými i tehdy, bylo-li by na ně nazíráno jako na doličování námítky důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Podmětem přečinu podle § 486 a) tr. zák. jest dlužník několika věřitelů. I tu má ovšem místo předpis § 486 c) tr. zák. odst. 2. Než řečené zákonné ustanovení o samostatném vedení věcí dlužníkůvých nevztahuje se, ani se nemůže vztahovati na osobu účetního jakožto pouhé podřízené síly námezdní, podrobené zásadně jen vůli a rozkazům dlužníka jakožto jejího službodárce (rozh. čis. 2123 sb. n. s.). Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost v tomto směru jako bezdůvodnou.

Čís. 3717.

Krádež uhlí složeného na nádraží spadá pod § 175 I b) tr. zák. jen, když krádež mohla míti vliv na bezpečnost železničního provozu.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, Zm I 459/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrusovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 13. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 175 I b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.